

Vragen van de fractie PRO – Omgevingsvisie Voerendaal 2040

Wanneer we de Nota van Zienswijzen als geheel bekijken, valt ons iets op.

Relatief weinig van de ingebrachte punten bij de zienswijze lijken daadwerkelijk tot inhoudelijke aanpassing van de Omgevingsvisie te hebben geleid.

Ook in de beantwoording van onze eigen zienswijze zien we regelmatig terug dat het college van oordeel is dat een onderwerp al voldoende in de visie is verankerd, óf dat de concrete uitwerking later plaatsvindt in programma's, projecten of planologische procedures.

Dat patroon zien we ook terug bij andere zienswijzen. Bij de Stichting Behoud Groene Loper Kunrade worden bijvoorbeeld dertien inhoudelijke punten ingebracht, maar deze leiden uiteindelijk niet tot aanpassing van de visie.

Daarom hebben wij allereerst een vraag over het proces en de beoordeling van de zienswijzen.

1. Welke criteria heeft het college gehanteerd om te bepalen wanneer een zienswijze aanleiding geeft om de visie zelf aan te passen en wanneer wordt besloten dat een onderwerp pas thuishoort in een later programma, project of planologische procedure?

Voor PRO is dat relevant omdat een Omgevingsvisie weliswaar strategisch is, maar tegelijkertijd het kader wordt waarop we toekomstige keuzes gaan baseren.

Betekenis van de visiekaart

In de beantwoording van de zienswijze van Stichting Behoud Groene Loper Kunrade zegt het college dat de visiekaart geen juridisch bindende locatieaanwijzing is en niet vooruitloopt op toekomstige concrete besluitvorming.

Bij een wijziging van het omgevingsplan of een BOPA (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit) moet opnieuw een zelfstandige belangenafweging plaatsvinden.

Tegelijkertijd worden in de visie wel kansrijke ontwikkellocaties aangeduid. De visie zegt bovendien dat kansrijke ontwikkellocaties met name worden gezien in Voerendaal, Kunrade, Ransdaal en Ubachsberg en dat het Masterplan Wonen daarbij het richtinggevende kader vormt.

Onze vraag is daarom:

2. Heeft de gemeenteraad bij een toekomstige integrale afweging nog daadwerkelijk de ruimte om te concluderen dat een locatie die we vandaag als kansrijk aanduiden uiteindelijk toch niet geschikt is voor ontwikkeling?

We zouden daar graag een helder antwoord op krijgen, omdat inwoners volgens ons ook moeten kunnen begrijpen wat de betekenis van zo'n aanduiding precies is.

3. Wanneer vindt de integrale afweging plaats?

Daar hangt een volgende vraag direct mee samen.

De Omgevingsvisie kiest nadrukkelijk voor integraliteit. Wonen, landschap, natuur, klimaat, gezondheid, voorzieningen en sociale kwaliteit moeten in samenhang worden beschouwd.

Maar in de beantwoording van verschillende zienswijzen lezen we regelmatig dat die concrete afweging pas bij een latere planologische procedure wordt gemaakt.

Bijvoorbeeld als het gaat om ecologische belangen, recreatieve en landschappelijke kwaliteiten, klimaatadaptatie, maar ook om luchtkwaliteit en geluid.

Dat roept bij ons een principiële vraag op:

4. Als de integrale afweging pas later plaatsvindt, op basis waarvan wordt een locatie dan nu al als kansrijk aangeduid?

En andersom:

5. Als die integrale afweging wél al heeft plaatsgevonden, waar kan de gemeenteraad die afweging dan terugvinden?

Dat vinden wij ook relevant naar aanleiding van de inbreng van Stichting Behoud Groene Loper Kunrade.

Wij hoeven daarbij vandaag niet automatisch alle conclusies van de Stichting over te nemen. Maar wij vinden de onderliggende vraag wel relevant: als deze Omgevingsvisie ons strategische kompas wordt, moet dan niet juist op dit niveau inzichtelijk zijn hoe verschillende ambities op hoofdlijnen tegen elkaar zijn afgewogen?

6. Wat gebeurt er als belangen botsen?

Dat sluit rechtstreeks aan bij onze eigen zienswijze.

PRO heeft gevraagd duidelijker vast te leggen volgens welke principes toekomstige keuzes worden gemaakt wanneer maatschappelijke belangen met elkaar botsen.

Het college antwoordt daarop dat de Omgevingsvisie geen vaste hiërarchie kent. Welk belang uiteindelijk zwaarder weegt, is afhankelijk van de aard van de ontwikkeling, de locatie en de specifieke omstandigheden.

We begrijpen dat niet iedere situatie vooraf kan worden dichtgeregeld.

Maar dan is onze vraag:

7. Welke richting geeft deze Omgevingsvisie concreet wanneer twee ambities daadwerkelijk met elkaar botsen?

Stel bijvoorbeeld dat woningbouw wenselijk is vanuit volkshuisvesting, maar dezelfde ontwikkeling nadelige gevolgen heeft voor landschap, biodiversiteit, klimaatadaptatie of gezondheid.

8. Welke principes gebruikt het college dan om tot een afweging te komen? En hoe kan de gemeenteraad straks beoordelen of die afweging in overeenstemming is met de Omgevingsvisie die wij nu vaststellen?

Dat is wat ons betreft wezenlijk. De visie zegt immers zelf dat zij duidelijkheid moet bieden over wat wel past, wat niet past en waarom.

Gezondheid

PRO heeft in de zienswijze gevraagd om gezondheid concreet te verbinden aan de inrichting van de leefomgeving. Het college geeft aan dat positieve gezondheid, bewegen, ontmoeten, groen en veiligheid al nadrukkelijk onderdeel zijn van de visie.

Tegelijkertijd zien we bij de beantwoording van vragen over concrete woningbouwlocaties dat bijvoorbeeld luchtkwaliteit en geluid pas bij de verdere uitwerking worden onderzocht.

Daarom vragen wij:

- 9. In hoeverre zijn gezondheid, luchtkwaliteit en geluid al op strategisch niveau meegewogen bij het aanduiden van kansrijke woningbouwlocaties? En op basis van welke informatie is dat gebeurd?**

Van visie naar uitvoering

Dan de uitvoering. De Omgevingsvisie benoemt vier belangrijke opgaven: het toekomstbestendige landelijk gebied, klimaatrobuuste kernen, een toekomstbestendig voorzieningenniveau en een sterke sociale basis.

Maar uiteindelijk moeten deze ambities worden vertaald naar concrete keuzes.

De visie zegt dat omgevingsprogramma's daarvoor de schakel vormen en dat deze programma's door het college worden vastgesteld. Daarin worden de langetermijndoelen vertaald naar concrete keuzes, prioriteiten en acties.

Daarom vragen wij:

- 10. Hoe wordt de gemeenteraad betrokken bij de keuze welke omgevingsprogramma's worden opgesteld, bij de prioritering daarvan en bij de inhoudelijke kaders die daarvoor gelden?**

Want als wij vandaag als raad de strategische koers bepalen, vinden wij het belangrijk dat helder is hoe onze kaderstellende rol wordt geborgd wanneer die koers vervolgens concreet wordt gemaakt.

Landelijk gebied

Specifiek voor het landelijk gebied vinden wij dat interessant.

De visie constateert zelf dat daar landbouw, natuur, water, recreatie, energie en klimaatadaptatie samenkomen en dat duidelijke ruimtelijke keuzes nodig zijn. De visie noemt daarom de mogelijkheid van een integraal gebiedsgericht omgevingsprogramma.

Onze vraag is:

- 11. Is het college daadwerkelijk voornemens om zo'n integraal gebiedsgericht omgevingsprogramma voor het landelijk gebied op te stellen?**

En zo ja:

- 12. Op welke termijn gebeurt dat en hoe worden inwoners, agrariërs, grondeigenaren, natuurorganisaties en de gemeenteraad daarbij betrokken?**

Monitoring

Tot slot, de monitoring PRO heeft in haar zienswijze nadrukkelijk gevraagd om van de Omgevingsvisie een lerend en dynamisch instrument te maken.

Niet alleen kijken naar wat we hebben uitgevoerd, maar vooral ook naar de vraag: *bereiken we met ons beleid daadwerkelijk de maatschappelijke effecten die we voor ogen hebben?*

Daarom hebben wij voorgesteld de gemeenteraad periodiek te informeren aan de hand van een beperkt aantal samenhangende indicatoren voor zowel de fysieke als de sociale leefomgeving.

Het college geeft aan dat de concrete wijze van monitoring, waaronder indicatoren, meetmomenten en rapportage aan de raad, pas in de uitvoeringsfase wordt uitgewerkt.

Daarom vragen wij:

- 13. Kan het college toezeggen dat de gemeenteraad daadwerkelijk een voorstel krijgt voor een monitoringssystematiek waarmee we niet alleen de voortgang van maatregelen, maar ook maatschappelijke effecten kunnen volgen?**

En:

- 14. Op welk moment kan de raad dat voorstel verwachten?**